

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Additiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

genſis Epiſcopus, Otto Friſingenſis Epiſcopus, Conradus Abbas de Salued, Erol-
 dus Abbas de Weiſſenburg, B. Dux Meraniæ, Comes Al. de Pogen, Com. Fr. de
 Abinberch, B. Burggravius de Hennēberg, B. de Vldorff, Kuno de Meſſenberg,
 Seifrid Marſchalcus de Hagen, & alij quam plures. Signum Domini Henrici ſex-
 ti, Romanorum Imperatoris inuictiſſimi.

ACTA ſunt hæc Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo, ſeptuageſimo
 tertio, Indictione ſexta, regnante Domino Henrico ſexto, Rom. Imperatore
 glorioſiſſimo, anno regni eius XXIII. Imperij verò tertio.

DATVM apud Wirzburg, 15. Kalend. Iunij. Præſente itaque & petente vene-
 rabili Henrico, Monasterij prædicti Abbate, Principe noſtro dilecto, vt ſupra di-
 cta priuilegia innouare & confirmare de ſolita benignitate regia dignaremur,
 nos eius deuotis ſupplicationibus inclinati, prædicta priuilegia & ſingula, quæ
 continentur in eis, innouamus, & ſcripti præſentis patrocini confirmamus.
 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc noſtræ innouationis & confirmatio-
 nis paginam infringere, aut ei in aliquo aſu temerario contraire. Quod ſi face-
 re præſumpſerit, grauē noſtræ Maieſtatis offenſam ſe nouerit incurriſſe. Teſtes
 huius rei ſunt, Hartmannus Auguſtenſis Epiſcopus, H. Tridentinus Epiſcopus,
 Hilprandus Eyſtetenſis Epiſcopus, Ortolphus Abbas Burenſis, Henricus Præpo-
 ſitus de Wertſee, Alb. Præpoſitus Illmünſtrenſis, Henricus Præpoſitus Ottin-
 genſis, Ludouicus Comes Palatini Rheni, Dux Bauariæ, Philippus Dux Carin-
 thiæ, Meinhardus Comes Tyrolenſis, Fr. Burggravius de Nürnberg, Gebhardus
 Comes de Hirschberg, Henricus Comes de Furſtenberg, Al. Comes de Hohen-
 berg, Ludouicus Comes de Otingen, Hugo Comes de Werdenberg, Theobal-
 dus Comes de Phirreto, Henricus Comes de Vriburch, & quam plures alij. Si-
 gnum Domini Rudolphi, Romanorum Regis inuictiſſimi.

DATVM apud Auguſtam, 15. Calendas Iulij, Indictione tertia, Anno Domini
 1275. regni verò noſtri ſecundo.

Sepulti ſunt in hoc Monasterio Nobiles de Pienzenau, in Capella S. Stephani,
 ad dexteram Chori, Otto illius familiæ, Vicedominus Ducum in ſuperiori Ba-
 uaria, Inſtituit ibi anniuersarium, cum quotidiana Miſſa, deditque Monasterio
 800. ducatos, quibus Abbas redemit Hofmarchiam Kundl in Comitatu Tyrolē-
 ſi. Item vineas aliquot in Austria oppignoratas iuxta litteras illius fundacionis
 de Anno 1397.

ADDITIONES.

- a. **E**RRAT hic Auentinus, ex quo hauſit Dn. Hundius. Teſtibus namque Chro-
 nographis noſtris, Templum D. *Sebaſtiani Eberſperga* non poſt bellum Hun-
 garicum an. l. v. ſupra dcccc. habitum, ſed ante illud; non an. lxx. ſed xxviii. nõ
 ab his tribus *Eberhardo* Scil: *Adalberone*, & ſorore eorum *Wilpirga*, ſed à ſolo *Puer-*
hardo extructum fuit tempore Henrici I. Reg. Rom. & Arnolphi II. Boiorum
 Ducis. Hi porrho tres ſimul; non templum, ſed Monasterium, non anno lxx.
 ſed à xxviii. vſque ad xxxiv. ſpatio ſexennij videlicet conſtruxere. Anno autem
 lxx. vel potius lxxiv. præſatum templum conſecratum primum fuit, non ædi-
 ficatum; idque procuratione & ſumptibus, non trium præſatorum, ſed Comi-
 tis *Vadalrici* vnus ipſorum filij, puta *Adalberonis*.
- b. Adalbero cum ſorore ſua *Wilpirga*, & coniuge *Richildi* circa annum lxxx.
Euerhardus verò decennio ante h. e. lxx. circiter obiit. Et hoc quo-
 que veritate caret, Comitem *Vadalricum* cum *Richarde* Coniuge Augu-
 ſtiniæ

stinianis flaminibus anno xc. Collegium instituisse. In primis enim Monasteriū Augustinianis hic erectum fuit, non anno xc. sed à xxviii. vsque ad xxxiv. neque ab *Vdalrico*, sed tribus supradictis liberis *Ratholdi*. Anno autem Xc. *Vdalricus* tantum abest, vt Monachis præfatis Monasterium extruxerit, vt etiam heis, pacifice licet, ab extructo pro ipsis ante lvi. annos Cœnobio, dimissis, ordinem *S. Benedicti* huc ipsorum loco introduxerit.

Vdalricus Comes fatis concessit, non, sicut Auentinus scribit anno 1019 sed

Lib. 4. Annual. Boscar. fol. 53. o.

1029.

Adalberonem tertium filium *Vdalrici* cum *Richlinde* vxore *Ebersperg* in ædem *D. Benedicti* mutasse, falsum itidem est. *Vdalricus* enim parens, & ordinem, & monasterium Augustinianorum mutauit in ordinem & claustrum *Benedictinorum* idque anno prædicto d. cccc. xc. *Adalbero* autem & *Richlindis* coniugis ann. m. xxvii. castrum cum Cœnobio, peruerusta in nouum & amplius Monasterium eorundem *D. Benedicti* consecratorum innouarunt.

C.

Auent. fol.

131.

Richlindis seu *Richlita*, vxor *Adalberonis* III. filia fuit, *Rudolphi Sueuorum Ducis*, & Soror *Welfonis* II. Et ipse quoque Auentinus, sibi non probe constans, asseruit alibi *Richlindis* nostræ nepotem fuisse *Welfonem* III. ex fratre *Welfone* II. sed hæc obiter adnotasse sufficiat.

d.

Vid. Annual.

Boi. fol.

129.

Catalogus Prælatorum Monasterij *Eberspergen*. à prima fundatione, vsque ad nostram hanc ætatem.

Sicut diuersis ordinibus Religiosis tributum fuit hoc Monasterium, prout res temporaque postulabant, ita diuersis deinceps huius loci Rectores enumerabimus. vt successio legitima constare cuilibet possit.

Nec vero quisquam mirari habet, nonnunquam huius vel illius ordinis in hoc, isto, aliove loco institutum, pro consilio & beneplacito summi Pont. Christi in terris Vicarij, & militantis Ecclesiæ capitis ac directoris ac pro rerum quoque & temporum exigentia, mutari, abrogari, aut in melius transformari. Hoc enim ipsū est, quod Saluator noster, B. Petro in mandatis dedit. *Pasce oues meas*, qua commissione, vt omnes fideles Ecclesiæ Catholicæ filij oues firmiter credunt, & cum suarum animarum salute experiuntur: omnes B. Petri successores sedem Apostolicam legitime conscendentes, & hodie experiuntur; & vsque ad seculi consumationem non erunt expertes. Fidelis enim Domini nostri & Saluatoris Iesu Christi sermo est, quem ad Regni sui cælestis possessionem iam iam indepturus Apostolis suis, omnibusque fidelibus dixit: *Ecce ego vobiscū sum, vsque ad consummationem seculi.*

Verum vt hoc quod de mutandis in locis religiosis, pro re nata ordinibus, aliisque substituendis, diximus, exemplis quoque præcedentium temporum firmemus, non molestum erit, spero, lectori, breuem hunc, quem subiungimus Catalogum, melioris informationis, & veritatis adstruendæ gratia vno quasi obtutu perlustrare.

Alta seu *Altaich* inferius olim *Benedictinorum* postea *Canonicorum*, nunc iterum *Benedictinorum*.

Alde seu *Alde* olim *Clericorum secularium*, nunc *Cisterciensium*.

Altho, *Benedictinorum* olim, nunc ordinis *Saluatoris* seu *S. Brigittæ*.

Andecense seu *Montis Sancti*, sæcularium olim *Canonicorum*, nunc *Benedictinorum*.

Beyherdinga, virginum olim *Deo dicatarum*, nunc *Canonicorum Regularium*.

Beurensee Monasterium, olim *Augustinianorum*, nunc *Benedictinorum*.

Metrop. Salsb. Tom. II.

A a 2

Buxhaim

Buxhaim, olim *Canonicorum regularium* nunc *Carthusianorum*.

Comburg, olim *Benedictinorum*, nunc *Canonicorum secularium*.

Chymsee, olim *Benedictinorum* nunc *Canonicorum Regularium*.

Eberspergenſe, olim *Canonicorum Regularium* poſtea *Benedictinorum*, nunc *Societatis Ieſu*.

Elvanga olim *Benedictinorum* nunc *Canonicorum ſecularium*.

Ratiſbona habent locum *Auguſtiniani*, quem ante tenebant duo *Sacerdotes ſeculares*.

Metteneſe Monasterium, olim *Benedictinorum*, poſtea *Canonicorum ſecularium*, nunc ruruſum *Benedictinorum*.

Mospurgum olim erat Monasterium, nunc ſecularium *Sacerdotum*.

Oetinga vetuſt olim *Benedictinorum* nunc *Canonicorum ſecularium*.

Oſterhouium ex collegio *Canonicorum Regularium*, nunc *Pramonſtratenſium*.

Paringenſe Monasterium olim *Canonicorum Regularium*, nunc *Benedictinorum*.

Monasterium *S. Petri* in *Madrona* monte, olim erat *Benedictinorum*: poſtea in *Præpoſituram* abiit, quam *Princeps* plerumq; alicui ex *aulicis Sacerdotibꝰ* confert.

Pfaffenmünſterienſe Monasterium olim *Benedictinorum* nunc *Canonicorum ſecularium*.

Pollinga, prima inſtitutione *Sacrarum virginum* erat domicilium, nunc *Canonicorum Regularium*.

Schlehdorffium Monasterium olim *monialium*, nunc *Canonicorum Regularium*.

Prüelium, olim *Benedictinorum* fuit, nunc eſt *Carthusianorum*.

Saluatoris monasterium aliorum olim erat, nunc *Pramonſtratenſium*.

Schefflarieſe Cœnobium, olim *Benedictinorum* nunc *Pramonſtratenſium*.

Weltenburgum à *Benedictinis* ad *Canonicos Regulares* tranſiit, & ab his ruruſum ad *Benedictinos* venit.

Weſſenbrunnium, olim *Canonicorum Regularium* nunc *Benedictinorum*.

Biburgum, olim *Canonicorum Regularium*, dein *Benedictinorum*, poſtea *Duci Bavarie* traditum à *ſum. Pont.* vtiuſ reditus in *pios vſus* conuerteret, denique ad tributum fuit *Societati Ieſu*.

Idem accidit cum Monasterio *Mnuchsmünſtrenſi* quod olim *Benedictinorum* nunc eſt *Societ. Ieſu*.

Schambauptenſe Cœnobium, olim pro *Canonicis Regularibus S. Auguſtini* conſtructum, ſum *Pont. Academia Ingolſtadienſi*, à tempore exortæ in *Germania Lutheranae* hæreſis, ob inſeſſam auitæ *Religionis Catholicae* propugnationem, plene iure adtribuit.

Wiltinenſe Monasterium, olim *Benedictinorum*, nunc *Pramonſtratenſium*.

Album caſtrum ſeu *Weiſſenburg* Abbatia *Benedictinorum* ante 50. annos facta eſt præpoſitura *Canonicorum ſecularium* ac paulo poſt incorporata eſt *Episcopatu Spirenſi*.

Augia diueſ vulgo *die Reichenaw*, Abbatia *Benedictina*, ante an. *LX.* incorporata eſt *Episcopatu Conſtantienuſi*.

Ochſenbauſen Præpoſitura olim & membrum Monasterij *S. Blaſij* ordinis ſancti *Benedicti*, auctoritate *Martini V.* ante annos *CLXXX.* factum eſt proprium Monasterium ordinis ſancti *Benedicti* nihilominò pendens à Monasterio ſancti *Blaſij*.

Monasterium *S. Lucij* prope *Curiam*, olim ordinis *S. Benedicti*, datum deinde eſt ordini *Pramonſtratenſium*.

Oeninga propè *Constantiam* Monasterium *Canonicorum Regularium*, ante annos *LX.* incorporatum est Episcopatu *Constantiensi*.

Bambergæ Monasterium *S. Stephani* *Canonicorum Regularium* conuersum est in Præposituram *Canonicorum secularium*.

Monasterium *Vinearum*, vulgò *Weingarten*, fuit olim monialium, quibus translatis in *Bauariam*, positi sunt ibi *Benedictini*.

Cella *Pantaleonis* vulgò *Hofen* ad lacum *Podamicum* fuit olim Monasterium monialium: deinde verò Præpositura, ac membrum Monasterij *Weingartensis*,

Weihenstefan, olim *Canonicorum Regularium*, nunc *Benedictinorum*.

Laureacense primò *Benedictinorum*, dein *Augustinianorum*.

Lucernense prius *Benedict.* nunc *Canonicorum secularium*.

Gerundense in *Valesia*, olim *Carthusianorum* nunc *Carmelitarum*.

Sufficiant hæc isto loco: nemo verò rem intelligens dubitabit, non posse, aut non debere tale quid fieri, à summo pastore & rectore orbis Christiani, sedisque Apostolicæ pro tempore moderatore.

Nunc ad Rectores Monasterij *Ebersperg* transeamus.

Præfuerunt huic loco à prima constructione, Sacerdotes sæculares à *Sighardo* Comite aliunde euocati, per triginta duos minimum annos; ab anno videlicet *D. CCC. LXXIX.* ad *D. CCCX.* qui tunc à *Ratboldo* Comite *Sighardi* defuncti filio, cum pace dimissi abcesserunt, introductis in locum illorum *D. Augustini* *Canonicis regularibus*, quorum Præpositi ordine sequuntur.

HVNEFRIDVS, bis datus iisdem Monachis in Præfectum, anno videlicet *MXI.* à *Ratboldo* & *XXXIV.* ab *Euerhardo* Comite *Ratboldi* filio. Vir in Deum ac viuos pietate simul ac morum honestate nec non vitæ integritate præstantissimus. fuisse autem magis quam præesse exoptans suâ se sponte Præpositura abdicauit. an. *940.* ac quinque & triginta adhuc años priuatus superuixit ob. *iv. Kal. April.* An. *D. cccc. LXXV.*

DIETERICVS seu *DIETGERVS*, vir pius æque ac prob. mortalis inter mortales esse desit *xv. Cal. Octob.* postquam annos *xxi.* cum laude suis præfuisset.

MEGINPOLDVS, Anno *LXXIX.* & vita & munere, quo *xviii.* annis probe functus fuerat, defunctus *xii. Cal. Iunii*

GVNTHERVS, vir græcis & latinis litteris bene doctus, rerum insuper cœlestium contemplator additissimus; nec non pacis & quietis animi amantissimus. Abiit cum Collegis suis bona Comitum *Vadrici* venia, in eremum migravit. Anno Christi *DCCCXc.* ibique superstes fuit annis fere *xl.* Successerunt *Augustiniani* viri præstantissimi, Deo ad normam *D. Benedicti* industriam & amorem suum comprobantes, quorum præfectus siue Abbas fuit primus.

REGINPOLDVS *Augusti* & *Vindelicorum* euocatus, qui postquam annis *xi.* summa cum laude præfuisset, aliorum fuit auocatus.

ALTMANNVS à *Reginoldo* in Monastica disciplina educatus, in vniuersum *xl.* annos præful fuit: nomine quidem *xxiii.* ac re quoque ipsa *xxi.* His temporibus (h. e. anno *xxvii.*) *Adalbero* Comes ditius castro suo & Monasterio antiquo *Augustinianorum*, nouum construxit pro *Benedictinis*. misere perit lapsu corporis, postquam *lv.* annos Deo ac *D. Sebastiano* sub regula *D. Benedicti* fideliter inseruisset: monachumque priuatum decennio, præfulem nomine tenus *xxiii.* ac consecratum & confirmatum *xxi.* annis egisset summa cum laude. exhalauit autem spiritum *xvi. Cal. Iulij.*

GERWICVS vir tanto honore dignissim⁹ cōtra quē: *Ettcho* Comitum *Adalberonis* *ii.* consanguineus ab *Altmanno* adhuc decumbente sume laudat⁹, astu quorundam

- dam electus fuisset; hic tamen non nisi sesquiannum suo munere functus, vita excessit VII. Idus May, Anno M. XLVII. Sublato *Etichone*, ad tollendū schisma fratres vel ipsi perse, vel certe, vt credibile est, *Henrici* III. Regis, suas partes interponentis, virum omni veneratione dignum Dn. ECKBERTVM de *Herinsfeld* tunc Abbatem *Tegernseensem* euocatum in Præsulem suum susceperunt, vix autem semestri anni spatio elapso Monasterio *Fuldensi* præficitur.
- IV. WILLIRAMVS presbyter & professor Monasterij Anno MCLVIII. vñanimitate fratrum consensu, Abbas præficitur, vir religiosissimus, & pater familias optimus. Obiit Non. May An. M. LXXXV. postquã annos XXXVII. & quid amplius, summa cum laude præfuit.
- V. RVOTPERDVS I. Professor loci huius eodem anno eligitur, in ipsis statim, suæ administrationis iniciis variis tentatus malis & bellorum turbinibus, auri instar in igne tribulationis comprobatus fuit. Post multos tandem magnosque exantlatos labores plenus dierum, vitam hanc caducam cum beata illa commutauit. An. M. C. XV. Vir mitis, pius, prudens, & ærumnarum patientissimus.
- VI. ADALBERO, seu ALBERO, monachus, presbyter & magnæ expectationis immatura præceptus morte sub initium anni XVII. sub finem vero mensis Aprilis.
- VII. HARWICVS hic loci religionem professus, nescio quo astu aut dolo Abbas efficitur homo vastus & arrogans, laudis atque honoris percupidus: suo tamen, potius, quam aliorum malo. Vix etenim per semestre anni spatium abbas nomen vsurpans, ceu munere tanto indignissimus, ab officio denique amotus, omnique honore exutus, priuatã ducere vitam compulsus haud absq; magno suo dedecore fuit.
- VIII. HENRICVS I. in depositi *Hardvici* locū suis à fratribus substituitur; vir pius æquus, mitis, humilis ac castus: solo *Hardvico* refragante, sed frustra, ad preces. D. *Henrici* Abbatis Apostolicus per Germaniam legatus, Dn. *Gerardus* S. R. E. Cardinalis, re cognita *Hardvici* cum dedecore amouit. Et sic *Henricus* I. anno XVII. in suæ abbatia possessionem peruenit. Præfuit annis XXVIII. & quid amplius, obiit An. MCXLVI.
- IX. GELBOFF seu GEWOLFF, brevi tempore multa consumens, anno statim sequenti inter viuos esse desuit, cum, vix medium annum & parum, quid ultra, suis præfuit.
- X. HERMANNVS vir bonus & iustus, bonorum Monasterij conservator & auctor, maleq; perditorum recuperator sedulus, qui cum annos XI. & sex menses circiter sagacis munere Præsulis functus esset, ple in Christo obiit.
- XI. HENRICVS II. Anno LVIII. legitime eligitur: sed ad maiora natus, post dimidium annum suæ vocationis auocatus in *Franconiam*, in Monasterio *Ebracensi* Abbas efficitur.
- XII. RVPERTVS *Rotter Edensis* huius nominis alter in *Henrici* abeuntis locum à fratrib. sublectus fuit: mortalis esse desuit VII. Cal. Octob. an. LXXXI. postquã tredecim annos, & menses aliquot. ultra abbatem sedulum egisset.
- XIII. YSENGRINVS hic loci religionem professus vñanimitate fratrum sententia in Abbatem eligitur An. LXXII. duodecim annos, vt vero simile est, prælaturam gessit, & mortem oppetiit anno LXXXI. I. mense Martio circiter, seu Aprilis.
- XIV. CONRADVS in Monasterio serè enutritus & religionem Professor Ysengrino à suis collegis solita cum celebritate sufficitur, annis quidē adhuc iuuenis ac ingenio atque iudicio, nec non morum integritate præmaturus, Scribunt hunc casu fortuito è turri delapsū interiisse an. LXXXIV. in octaua assumptionis D. virginis,

ginis, h. est, XI. Kal. Sept. Anno M. C. LXXXIV. subsecundas Vesperas, postquam Abbatis munere functus esset annum vnum, decemque hebdomadas.

BVRCHARDVS *Conradi* frater germanus subrogatur, non tam religione, quam sanguine quoque. abdicauit Prælaturam sponte post expletos annos XVII Anno recuperatæ salutis M. CC. I. præful dignissimus & vigilantissimus.

WIRNDO eiusdem Cœnobij sacerdos & incola religiosus anno sequenti sublegitur. Vir fortis animo atque imperterritus: decimo quarto suæ administrationis anno, qui fuit Christi nati M. CC. XVI. mense Dec. in viuis esse desit.

VDALRICVS I. Wirndoni sufficiens *Ratisponæ* è monasterio Diui *Emmerami* euocatur; ob schisma forte inter fratres ortum; vel ob inopiam idonei alicuius, temporib. præsertim periculis & magnis difficultatib. plenis. Edificare cepit anno vitæ suæ vltimo vtramque, turrim ex quadratis viuis lapidibus, sed morte præuentus vix alteram absoluit, eamque duabus contignationibus humiliorem atque; nunc est. Excessit è viuis die III. Id. Ian. An. M. CC. XXXI.

CONRADVS Treuling, seu *Cresling*. huius nominis II. subsequitur; qui licet XVII. integros annos præfuerit, non plura tamen quam duo bona huic Cœnobio & D. *Sebastiano* præstitisse legitur, diem obiit pridie Id. Octob. An. M. CC. XLVII.

HENRICVS III. cognomine *Stöckel*, Præful industrius, An. Christi LX. administrationis suæ XIII. prid. Id. Aug. ad meliorem vitam emigravit.

VDALRICVS successor *Henrici* III. vir spectabilis, in monasterio *Eberspergen*. religionem professus, mortis suæ breui futuræ quasi præsciens, pro anniuersaria sui commemoratione D. *Sebastiano* tribuit curiam vnam in *Grund* sitam. Fatis concessit, cum nondum integras XX. hebdomadas in obcundo Præfulis munere compleisset; sub initium anni L. XI. Id. Ian.

HENRICVS IV. Vir pius ac industrius, præfuit annos XV. tantum non XVII. electus enim fuerat anno LXI. diè obiit Prid. Id. Maij; quam ob rem excommunicat^{us}, & ab officio suspensus, quin imo ab ipso Præfulatus munere amotus fuerit, nō liquet. nec defunt, qui sua ipsū sponte fratribus Abbatia resignasse adserunt.

CONRADVS nominis huius III. Monasterij *Rotensis* Abbas tum temporis vigilantissimus, & maximæ apud omnes expectationis euocatur; sed circa initium Iunij in regimine constitutus, mense Nouembri homo esse desit.

EBERHARDVS I. *Conradum* excipit, pius vir, & prudens. Hic à *Rudolpho* I. Rom. Rege impetrauit Privilegium, Regalia, & electionis confirmationem. Monasterio benè præfuit; & An. LXXXIV. spatio semestri vltra septennium, sui Præfulatus mortem obiit, X. Kal. Martij.

PETRVS *Küenberg*, *Eberspergæ* religionem professus, eodem anno ad Præfulis dignitatem euocatur. pacis & tranquillitatis animi, veræque in Deum pietatis studiosissimus, strictissimum illud iustumque Dei iudicium, de tam periculosa villicationis suæ reddenda ratione pertimescens, præter omnium spem & opinionem, Prælaturam suam, eo quo ante biennium & sex menses acceperat modo fratribus suis resignauit; Anno nimirum LXXXVI. superstes etiam, quamuis priuatus, Monasterij bonorum amplificator fidelis. Ipse vero valetudinarius, aeris forsan mutandi, vel certè sacris operandi causâ, ad pagum *Seon* aliquando exiens, ibi morte obrutus, piè interiit.

VDALRICVS *Moser* olim *Eberspergæ* professus & Cancellarius postmodum verò Abbas *Wessbrunnensis*, qui defuncto Petro succederet à fratribus euocatur An. LXXXVII. Mense Aprilis circiter. Dum res Monasterij benè curat, breui morbo expeditus. postquam laudabiliter præfuisset annos XI. Ob. V. Kal. Octobr. An. MCXCVIII.

- XXVII.** OTTO *Sigersdorfer*, defuncto *Vdalrico*, post trium mensium septemque dierum interregnum, An. nimirum **XCVIII.** Non. Ianuarij, die *D. Erhardo* sacro, vnanimi totius Cœnobij consensu ac voluntate, singulari Dei instinctu, maximaque proborum omnium congratulatione in Abbatem *Eberspergensis* eligitur; vir perquam eruditus ac prudens; industrius æquè ac vigilans: disciplinæ religiose amantissimus; nec non veræ in Deum * pietatis studiosissimus: quicquam fortis & magnanimus fuit, ut rebus nec frangi sinistris, neque secundis extolli, nec difficultatibus ullis vinci potuerit. Huius administrationis anno **VI.** Christi **M. CCC. V.** post vespervas *S. Floriani* martyris, **IV.** Non. Maij, à menturum capto & vesano religionem professore fratre presbytero *Conrado* templum & Monasterium succensa vnius noctis spatio cum omnibus ædificiis & officinis, ornamentis quoque Ecclesiæ, in cineres redacta fuerunt. Quod damnum ingens *Ottonis* Abbatis industria, & dexteritas restauravit. Templum procurante Abbate *Ottone Albertus*, Episcopus *Chyemensis*, Anno **VIII.** vltra **M. CCC.** Archiepiscopi *Salisburgens.* *Conradi* suffraganeus: die **IV.** Id. Iulij. *D. Margarethe* virginis & martyri sacro. Tandem Prælatus, ceu alter fundator optime meritis vitam vniuersæ carnis ingreditur, expletis sui regiminis annis **XLIV.** mensibus **V.** diebus **X.** Anno reparata salutis **M. CCC. XLIII.** **XV.** Calend. Iunij.
- XXVIII.** WERNHARDVS, seu ut alij, MENHARDVS presbyter ac professor Monasterij. Ob. die **XIV.** Calend. Ianuar. An. **LIX.** postquam Abbatia annos **XI.** menses **VI.** circiter præfuisset.
- XXIX.** STEPHANVS *Obser*, siue *Ebser*, successit, per probus quidem vir, sed ob hoc ipsum paterfamilias haud æquè bonus: præfuit aënos **XXXI.** Ob. An. **LXXXV.** **V.** Calend. Iulij. Sepultus in sacello *D. V. Mariæ*, retro sub fornice; cuius Epitaphium saxo insculptum & inclusum parieti cernitur propè januam.
- XXX.** PHILIPPVS *Höhenberger* pius simul atque doctus Vir successor *Stephani* declaratur mense Iulio, eiusdem anni **M. CCC. LXXXV.** bene præfuit annos **XXVII.** & mensem alterum, Ob. Ann. **M. cccc. xli.** **V.** Idus Octobr. sepultus in sacello *D. Virginis*.
- XXXI.** SIMON *Granarius*, siue *Castner* dictus huius Cœnobij religiosus eligitur, eodem anno & mense, decessit an. **MCDXLII.** **III.** Cal. Martij, postquam Præsulem huius loci egisset annis **XXIX.** & mensib. **IV.** sepultus in Capella, propè aram *D. Mauritij*.
- XXXII.** FR. EBERHARDVS suffectus, Ob. **IV.** administrationis suæ anno, in *Austria*, quo se ob nescio quæ expedienda contulerat; **XIV.** Calend. Maij An. **MCDXLVI.**
- XXXIII.** ECKHARDVS aënis æque ac prudentia maturus, pietate insuper & morum integritate vir insignis, eodem adhuc anno **XLVI.** mense Maio circiter eligitur. Resignauit senex jam & optime promeritus anno **LXXII.** cum præfuisset summa cum laude pietatis & industriæ annos fere, **XXVI.** Ob. **XII.** Cal. Nouembr. Anno **LXXIV.** sepultus ante aram *B. Virginis*, in sacello à se reparato.
- XXXIV.** SEBASTIANVS *Häfele* ingenio, prudentia & pietate, rerumque ferè omnium experientia insignis, eligitur Non. Iulij An. **MCDLXXII.** abbatis munere immortalis cum laude sanctus aënis **XXVII.** & mensib. octo, eo se abdicauit mense Martio; superuixit annis adhuc quatuor, & duob. mens. ferè. Ob. diem suum **IV.** Cal. Iunij, An. **MDIV.** in mediis quasi bellorum totius Boiariæ tumultibus, feria Pentecostes altera: sepultus proximè ante Baptisterium, in naui templi media.
- XXXV.** LEONHARDVS I. eligitur An. **M. D.** sed. an. **IX.**
- XXXVI.** VITVS cl. An. **M. D. IX.** gubernauit an. **III.**
- XXXVII.** LEONHARDVS II. cl. **M. D. XII.** sed. an. **XXXIII.**

WOLFGANGVS. cl. an. 1540. administravit An. tres cum dimidio.

IOANNES. cl. An. M. D. L. sed. an. II.

IACOBVS assumptus An. M. D. L. I. sed. an. XVII.

IOACHIMVS. euehitur An. M. D. L. XVIII. rexit an. XII.

SIGISMUNDVS elect. An. M. D. LXXC. sed. an. IV.

IOANNES II. clig. Ab. M. D. LXXXV. rex. an. IV.

XXXVIII.

XXXIX.

XL.

XLI.

XLII.

XLIII.

Administratores Monachi.

IOAN. WEINHART. M. D. XC. an. 2.

BERNHARDVS Hiltz. M. D. XCII. an. 1.

CYRIACVS Empel. M. D. XCIII. an. 3.

Incidit circa hæc tempora tertia circa hoc Monasterium mutatio; à Benedictinis enim Monachis ad Patres Societ. IESV fuit deuolutum per Sum. Pont. Clementem VIII. sicut ex Diplomate suæ sanctis. subnotato apparet.

CLEMENS Episcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cælestis patris providentia ad summum Apostolatus apicem euecti, tamquam de excelso monte ad ima agri irrigui Militantis Ecclesiæ nostrum dirigentes intuitum, considerantesque laboriosam atque indefessam operam, quam veneranda Societas IESV in seminanda sapientia salutariter inter ceteros ipsius agri cultores ubique præstat, dignum quin potius debitum reputamus, ut illius Collegia & loca congrua sustentationis adminiculis etiam per suppressionem regularium locorum minus utilium confoueamus, ac alias desuper disponamus, prout Nobilium virorum vota expetunt, & temporum condicio persuaadet, nosque conspiciamus salubriter in Domino expedire. Sanè pro parte dilecti filij Nobilis viri Ducis Bavarie nobis nuper exhibita petitio continebat, quod eum in Monasterio Ebersperg nuncupato, propè & extra muros oppidi Monachij Ordinis Sancti Benedicti Frisingensis Diocesis, quinque Monachi vel circa supersint, ipsique vitam licentiosam, & regularibus institutis dicti ordinis parum conformem ducant, & vix aliquod futuræ emendationis specimen præ se ferant, atque ita scandali potius, quam ædificationis occasionem præbeant, & si in dicto Monasterio ordo ipse ac omnis status regularis perpetuo supprimeretur, illiusque fructus, redditus & proventus Collegio Societatis IESV in dicto oppido, quod celebre in primis & frequens, ac erudiendæ iuuentutis, aliisque piis dictæ societatis exercitiis, etiam propter vicinarum ciuitatum opportunitatem, quæ in eis vberes quotidie in vinea Domini fructus produci possunt commodum existit, instituto applicarentur. Vnio verò aliàs dicto Collegio de Mellersdorf eiusdem Sancti Benedicti, ac de Schambaupten Sancti Augustini Canonice Regularium Ordinum Ratisbonensis Diocesis Monasteriorum, alias Apostolica auctoritate facta, perpetuo dissolueretur, illaque in pristinum statum ad effectum, ut in eiusdem Religiosi ordinum suorum huiusmodi per illorum superiores, quibus id utile & gratum erit, introducantur, restituerentur, & alia, quæ sequuntur fierent, quo casu dictus Guilielmus Dux annuos redditus duorum millium florenorum Monasterio celebri, sed tenuioribus subnixo redditibus Montis sancti eiusdem Ordinis S. Benedicti Augustinæ Diocesis prouincie Moguntin. in augmentum dotis illius assignare paratus est, ex hoc omnium huiusmodi locorum statui & felici successui cum maiore Dei laude & seruitio, populique ædificatione opportunè prouisum foret. Quare prædictus Guilielmus Dux nobis humiliter supplicari fecit, ut præmissis annuere, aliasque desuper opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui dudum inter alia

voluimus,

volumus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis vniri, tenerentur exprime-
 vere verum annum valorem secundum communem æstimationem etiam,
 Beneficij, cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio non valeret, & semper in vnio-
 nibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, dictum *Guil-
 elmum* Ducem à quibusuis Excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque
 Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à jure vel ab homine quauis occasio-
 ne vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præ-
 sentium duntaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum so-
 re censentes, dictique Collegij fructus, redditus & prouentus verum annum va-
 lorem secundum æstimationem prædictam, nec non aliarum vnionum, eidem
 Collegio hætenus forsân factarum tenores, verum quoque & vltimum primo
 dicti Monasterij, cujus fructus, redditus & prouentus ad trecentos florenos au-
 ri in libris Camera Apostolicæ taxati reperiuntur, vacationis modum præsen-
 tibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, si vel post-
 quam dictus *Guilielmus* Dux redditus annuos duorum millium florenorum hu-
 iusmodi dicto monasterio *Montis sancti* perpetuò donauerit, & assignauerit, vt
 præfertur in primo dicto Monasterio Abbatis regimine destituito, Ordinem ip-
 sum Sancti *Benedicti*, ac omnem illius statum & essentiam ac dependentiam re-
 gulares, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò supprimimus &
 extinguimus, illudque cum annexis ac iuribus & pertinentiis suis vniuersis, il-
 liusque ac annexorum sudrum quorumcumque fructus, redditus & prouen-
 tus huiusmodi, ac iura, proprietates & bona prædicto Collegio etiam perpetuò
 vnimus, annectimus & incorporamus: annum vero redditum duorum millium
 florenorum per præfatum *Guilielmum* Ducem vt præfertur, assignandum mo-
 nasterio *Montis sancti* huiusmodi etiam perpetuò applicamus, & appropriamus;
 vnionemque prædictam de Monasterijs *Mallersdorf* & *Schamhaupten* eidem Col-
 legio factam, similiter perpetuò dissoluimus, ac eadem Monasteria de *Mallers-
 dorf* & *Schamhaupten*, illorumque conuentus, cum omnibus suis redditibus, ju-
 ribus & bonis, suo suoque ordini huiusmodi ac aliàs, in pristinum & eundem-
 met statum, in quo ante prædictam vnionem quomodolibet reperiuntur, in
 omnibus & per omnia restituimus, reponimus, & plenariè reintegramus: ita
 quod liceat Rectori & Collegialibus Collegij, nec non Abbati & Conuentui
 Monasterij *Montis sancti* bonorum & iurium sibi applicatorum, ac sancti *Benedi-
 cti* & sancti *Augustini* Ordinum huiusmodi superioribus Monasteriorum de *Mal-
 lersdorf* & *Schamhaupten*, ac annexorum & pertinentiarum suorum quorumli-
 bet corporalem, realem & actuaalem possessionem, per se vel alium seu alios eo-
 rum, ac Rectoris & Collegialium, nec non Monasteriorum & Ordinum eorun-
 dem nominibus propria auctoritate liberè apprehendere, ac etiam perpetuò
 retinere, ipsasque proprietates & bona locare, dislocare & arrendare, nec non
 fructus, redditus & prouentus illorum percipere, exigere, leuare, & recupera-
 re, ac in suos vsus & vtilitatem conuertere, nec non eisdem sancti *Benedicti*, eor-
 demque quinque aut tot, quot sunt in primo dicto Monasterio, *Mallersdorf* & S.
Augustini Ordinis prædictorum superioribus sui ordinis religiosos vsq; ad com-
 petentem numerum in *Schamhaupten* Monasterijs prædictis, vt ibi Conuentus
 & ordinare cuiusuis licentia desuper minimè requisita. Decernentes, præsen-
 tes, ex eo quod interessè habentes vel prætendentes ad hoc vocati non sint, nec
 præmissis consenserint, & causa vel causæ propter quas illa fient, examinata &
 justificata ac verificata non fuerint, de subreptionis vel obreptionis, seu uolli-
 tatis vicio aut intentionis nostræ, seu quouis alio defectu notari, impugnari, vel
 aliàs

alias quomodolibet infringi, aut in jus vel controuersiam vocari, seu aduersus illas quodcunque juris vel facti remedium impetrari nullatenus unquam posse; sed illas semper & perpetuo validas & efficaces existere, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere; neque sub quibusuis similibus vel dissimilibus gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, vel aliis contrariis dispositionibus per quascunque literas vel constitutiones Apostolicas, aut Cancellariæ Apostolicæ regulas, & per nos & successores nostros etiam motu proprio, ac sub quibuscunque tenoribus & formis, nec non cum quibusuis clausulis & decretis pro tempore factis & concessis, etiam in crastinum assumptionis ad summi Apostolatus apicem cuiuscunque ipsorum successorum nostrorum comprehendere, sed semper ab eis exceptas, nec non quoties illas reuocari vel limitari aut suspendi, seu eis derogari contigerit, toties in pristinum statum restitutas, & plenarie integratas, ac de nouo concessas esse & cenferi, & ita per quoscunque iudices, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, sublata eis & eorum cuiilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca Venerabili fratri nostro Episcopo *Ratisbonensi*, ac dilectis filiis *Ratisbon.* & Collegiatæ Oppidi *Monachij* etiam *Frisingensis* Diocesis huiusmodi Ecclesiarum Præpositis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut vnus eorum perse vel alium seu alios eadem præfentes & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte *Guiljelmi Ducis ac Rectoris & Collegialium ac superiorum ordinum huiusmodi seu alicuius eorum desuper fuerint* requisiti solenniter publicantes eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra literas prædictas & in eis contenta quæcunque firmiter obseruari, ac *Guiljelmum* Ducem atque prædictos omnesque alios & singulos, quos literæ ipsæ quomodolibet concernunt, illis pacificè frui, & gaudere: Non permittentes illos seu eorum aliquem desuper quomodolibet molestari: Contradictores quoslibet & rebelles per censuras Ecclesiasticas aliaque opportuna juris & facti remedia, eadem auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio *brachij sæcularis*. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, nec non *Lateranensis Concilij nouissimè celebrati*, vniones perpetuas nisi in casibus à jure permissis fieri prohibentis, ac quibusuis aliis Apostolicis, nec non in Prouincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus & Ordinationibus, nec non Monasteriorum prædictorum fundatione & dotatione, si obstant, eorundemque & Ordinum huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia, roboratis statutis & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam illis eorumque superioribus & personis sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis, nec non irritantibus, & aliis Decretis in genere & in specie etiam motu simili & aliis etiam iteratis vicibus in contrarium forsân quomodolibet concessis, confirmatis & in nouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu quæuis

alia

alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores, huiusmodi, ac si ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris hac vice duntaxat harum serie specialiter & expressè derogamus, contrariis quibuscunque: aut si conuentui, Vassallis, & aliis subditis primodiçti Monasterij vel quibusuis aliis communiter aut diuuisimab Apostolica sic sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, Et quibuslibet aliis priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis: prouiso, quod propter suppressionem, extinctionem ac vnionem, annexionem & incorporationem prædictas Ecclesia Monasterij suppressi huiusmodi, debitis propterea non fraudetur obsequijs, sed illius congruè supportentur onera consueta. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, suppressionis, extinctionis, vnionis, annexionis, incorporationis, applicationis, appropriationis, dissolutionis, restitutionis, repositionis, reintegrationis, Decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius nouerit se incursum, Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, quarto decimo Kal. Iunij, Pontificatus nostri anno quarto.

Montaltus Vice-

M. Vestrius Barbianus,

Can:

A. de Alexiis.

Post traditam Reuerendis Patrib. Societatis Iesu possessionem Monasterij Ebersperg, Rectores Collegij Monacensis fuere. An. Christi.

M. D. XCVI. CHRISTOPHORVS Marianus, an. I.

M. D. XCVII. OTTO Eisenreith, I.

HENRICVS Gaugenrieder.

M. D. XCVIII. MELCHIOR Hertelius, VI.

M. DC. IV. MATTHIAS Mairhofer, III.

M. DC. VII. IACOBVS Keller, adhuc jam XII. annos.

ESSING ECCLESIA COLLEGIATA.

IN Vico seu foro Essing sub arce Randeck ad Altmülam, fundauit D. Vlricus senior de Abensperg, vnà cum filiis suis, Dietrico, Canonico Ratisbonensi, Ioanne, Vlrico, Alberto & Wilhelmo, constituitque ibi sex Canonicos, qui sunt Sacerdotes. Fundauit simul Xenodochium, in quo duodecim valetudinariæ personæ sustententur. Ius verò præsentandi illas personas reseruauit maximo natu suæ familiæ: vt testantur hac de re literæ foundationis datæ, Anno 1367. Auentinus ponit septem Canonicos & annum. 1363. Sed verisimilior est copia literarum dictarum. D. Weignandus primus fuit ibidem Decanus.

Ad prædictam fundationem dederunt aliqua prædia & bona Wolffhart ab Ouensteren, Berchtoldus Vranier, & Albertus ab Erlach; vt testantur literæ datæ, Anno 1361.

Stephanus,